

אי 2 ציזקוס אל פידרדו, אי טריס אי קואטרו איגטיידו חדלד.
זוס דוס איראן די אונורס, אי לוס דוס די צילונטאד: קי טורנה.
יוראצא לז בלחנקא כינייה, לאגריוואס די צילונטאד.
די קי יוראצא בלחנקא כינייה, לאגריוואס די צילונטאד.
יורו פור צוס קאצאלירו, קי צום צאט אי נוי דיטאל.
נוי דיטאל כינייה אי נויגאלה, אי גיקה די לז פוקה אידאל.
נוי דיטאל איזוס גיקטוס, יוראן אי דיוואדאן פאן.
איסטו סינטייו איז קאצאלירו, דיטו טודו אי טורנו אצראס.
נויטיו לז נואנו אן קו פיגו, קין דובלויס לי דארה.
פארה קי נוי צאקטא איסטו, פארה צינו או פארה פאן.
קי איסטו נו צוס אצאקטא, צינדיריט נוידייה סינדאל.
צינדיריט לוס נרס ציספידוס, קין נאנאל אי קין קודאל.
פינה טריס אכיוס: אי אספראט, אלז קואטרו צוס קאזאל.

רומאנסה

גראנדס צודאס איז אן פראנסקייס, אן לז קאל די פאריס.
קי קאלז איז אלו די איז ריי, קן לז אלו די אונאדי.
קי קאלז איז אלו די איז ריי, קן לז אלו די אונאדי.
פאליאלן דאנאס אי דאנאס, קאצאידוס נאס די ניל: סיטורנה.
איז קי גיאה לז טאליפה, איס אונה דאנאס גינטייל.
נוראנדו לז איסטאצא איז קונדי, אי אקיל קונדי די אונאדי.
קי ניראל אקיל איז קונדי, אי קונדי קי ניראל אקיל.
או ניראלאל לז טאליפה, או נוי ניראלאל אנוי.
לייו נון נירו אלה טאליפה, כי ניווס טי נירו אנוי.
נירו אלה איסטו לינדו קואירפו, קי איס גאלזו אי טאן גינטייל.
קי צוס פלאזיאה איז צואין קונדי, קן סיגו ייציטו אנוי.

מארידו אין צײַהײַ טינגו, אי לונגײַ איקטע פארה צײַר .
 דוס אײַקוס גײַקוס טינגו, קי נון סי לו קאצין דיזיר .
 חוכה איקפואיגרה צײַהײַ טינגו, אי נגלה איקטע פארה נוריר .
 אינברחולה אין און מאנטייל די חורו, אי די אפואירה דיטור
 איב גאפין .

אה קאידה דילה פואירטה, אינקאטערו קון אגאדי .
 קי יצאט אקי איב צואין קובדי, אי קובדי קי יצאט אקי .
 יצו און פאזיקר די חורו, קי אחידה חזיר יו לו נירקי .
 איקטי פאזיקר איב קובדי, קי חורו מי איקפואילי אה סירציר .
 איב דיאה פארה לה נדזה, אי לה נוגי פארה דורמיר .
 איקטו קי סינטיין איב צואין קובדי, לו דיטור אי סי איגו אפואיר .
 נון צום פויגאט איב צואין קובדי, אי נו צום קיזראט פואיר .
 קי נו אים לה צואיקטרה קולפה, סי נון יו קי לו צוטקי .
 חקיל קובדי אי חקיל קובדי, אי אין לה מאר סיאה סו פין .
 חרמ נאציק אי גאיהס, אי פארה פראנקייה קיזו איר .
 לחס חרמ די טודו פונטו, אי לחס איגו דיינערו איב סאנגיר .
 איב סאנגיר קומו אירא איקטריגו. נו לחס פואידיאה ריזיר .
 אטראס אטראס לוס פראנקיזיס נון לי דיט צירגאניקה חסי .
 סי איב גראן דוקי לו קאצײַ, אה פראנקייה נון נוס דיט איר .
 כי צום דאן פאן אה קומירי, כי קון לחס דאנאס דורמיר .
 אה טורנאדה קי אטורנאן, מאטארון סיטינעט נרל .
 אפארטי די גיקטיקוס, קי נון איי קואינעט כי פין .

רומאנסה 8

לז דיב דיאה אי קלארידאד, קי איב דיאה לי דיירה איב סוב .
 אי לה נוגי איב קלאר לונאר .
 אי לה נוגי איב קלאר לונאר, לה נאניאניקה לחס איקטריאס .
 אי קואברו קירי אלצוריאר . סי טורנא

Romance 7

Grandes bodas hay en Francia en las salas de Paris
que casó el hijo del rey con la hija de Amadí

Bailan damas y doncellas caballeros más de mil

El que gana la taifares una dama

Mirandole estaba, el conde, y aquel conde de Amadí

-¿Qué mirax, aquí el conde? ¿Conde que mirax aquí?

-O mirabax la taifa o me mirabax a mí

-Yo no miro a la taifa ni menos te miro a tí

Miro a este lindo cuerpo que es galano y tan gentil

-Si vos olaria, el buen conde, consigo llevexme a mí

Marido en viage tengo y Conya está para venir

dos hijicos chicos tengo que non se lo saben dezir

una esfuegra vieja tengo y mala está para morir

Embruxola en un mantil de oro y afuera dexó el chapin

a la salida de la puerta encontró con Amadí

-¿Qué llevax aquí, el buen conde? -¿Conde qué llevax aquí?

-Llevo un fijico de oro que andar ayer yo lo merquí

-Este fijico, el conde que a mí me suele aservir

el día para la mesa y la noche para dormir

Esto que sintió, el buen conde, lo dexó y se echó a fuir

-No vos fugax, el buen conde, y non vos quisiera fuir

que no es la vuestra culpa sino yo que la nusqué
Aquel conde y aquel conde que en la mar sea su fin
armó naves y galeras que para Francia quixo ir
las armó de todo punto y las echó adientro el souyer
El sauyir como era estrecho no las podía regir
-Atrás, atrás los franceses non la dexverguanza el sir
Si el gran duque lo sabe a Francia non vos dexa ir
ni vos da pan a comer ni con las damas dormir
A la tornada que atornan mataron setenta mil
aparte de chiquitines que non hay cuenta ni fin.

Novela 7

Bodas se hacen en Francia

Grandes bodas hay en Francia, en la ciudad de París
por casar el hijo del rey con la hija de Anadi.

Hástan dama y doncellas, caballeros, conde de unil.

El por qué la Taifa es una dama gentil.

Viniéndole estaba el conde y aquel conde de Anadi.

- ¿Llevaré aquí el conde? ¿Conde que llevará aquí?

O mirad la Taifa o una mirad a mí.

- No me miras a la Taifa ni me miras a mí.

Mira a esta linda mujer que es paloma y tan gentil
si vos placía el buen conde, unigo llevosme a mí.

Mando en viaje tuyo y luego está para venir
por hijos de Dios tuyo que tu se lo saben decir.
Una esfuera vieja tuyo y mala está para morir.
Embriaga en un mantil de oro y afuera depó el chapín.
A la salida de la puerta encuentro con Anadi.

- ¿Llevaré aquí, el buen conde? ¿Conde que llevará aquí?

- Llevo un fijo de oro que anda ayer y lo meo que.

- Este fijo es el conde que a mí me esfuere a servir
el día para la mesa, y la noche para dormir.

Esto que fírmis el buen conde, lo depó y se echó a pie.

- No vos fregas, el buen conde, y con vos quisiera pie.

Que no es la vuestra culpa sino yo por la busqué.
Aquel conde y aquel conde que en la mar sea en fin.
animo naos y galeas que para Francia quisio ir.

las armas de todo junto y las echó adentro el sauyre.
 El sauyre, como era estrecho no los podía seguir.
 -Atrás, atrás, los franceses, non la desampararon al río.
 Si el gran duque lo sabe a' Traunià non vos deya ir
 ni vos de' pan a' comer ni con be' d'auca e d'oume's.
 A la tornada fue atornau mataron setenta mil,
 aparte de clugintius que non hay cuenta ni fin.

— 4 —

J. A. Yona, Cuenta de romances antiguos de para tiempo (Lima, de 1908)

Olympas Palace Hotel

Salonique, le

191

Procedencia: "Libritos de cordel en letras neborcas" (lejon U)

S. Arm
Yona

(2)

ALMERIQUE DE NARBONA + RONCESVALLES + LAS BODAS EN PARÍS

(Aymeri de Narbonne + The Battle of Roncevaux
+ The Wedding Feast in Paris)

2A ✓

Benalmeque

¡I akel konde 'i akel konde, ke 'en la mar se'a su fin!

Armó armas 'i galeras 'i para Fransyya kižo 'ir.

Las armó de todo punto 'i las 'egó dyentro 'el sangir.

'El sangir komo 'era 'estreño 'i non las poď'a rezir.

5 —¡Atrás, atrás, los fransezes, non le deš vergu'ela así!

Si 'el gran duke lo save, 'a Fransyya non vos deša 'ir,

ni vos dan pan 'a komere, ni kon las damas dormir.

'En la tornađa ke atorna, mataron setenta mil,
aparte de ġiketikos, ke non ayy ku'enta ni fin.

10 Grandes bodas ayy 'en Fransyya 'i 'en la sala de París;
ke kazó la 'iža del rey kon la 'iža de Amadí.

Source: GSA 1. Variants: RHP 1.

The second hemistich of each verse is repeated except in v. 33. There are no repetitions in RHP except in v. 1.

1a 'I om. RHP.

1b ke om. RHP.

2b + se torna RHP.

4b pu'ed'a RHP.

5b vergu'ensa RHP.

8a 'En la torna ke atorna RHP.

- Bayyan damas 'i donceas, kavayeros más de mí.
 La ke agiava la tayyfa 'era 'una dama gentil.
 Mirándola 'estava 'el bu'en konde 'i 'el konde de Amadi.
 15 —¿Ké miráš akí, 'el bu'en konde, konde, ké miráš akí?
 'O miravaš ala tayyfa, 'o me miravaš a mí.
 —Yyo non miro ala tayyfa, ni menos te miro a ti.
 —Miro 'a 'este lindo pu'erpo, tan galano 'i tan gentil.
 —Si vos agrado, 'el konde, konsigo yevéšme a mí.
 20 Marido 'en viaže tengo, lonže 'está para venir.
 'Una 'esfu'egra vieža tengo, mala 'está para morir.
 Dos 'izikos ġikos tengo, ke non se lo saven dezir.
 La 'embružó 'en 'un mantel de 'oro, de afu'era dešó 'el ġapín.
 Por 'en međyyo del kamino, 'eskontró kon Amadí.
 25 —¿Ké yeváš akí, 'el konde, 'i konde, ké yeváš akí?
 —Yevo 'un pasežiko de 'oro, ke 'inda 'oyy me lo merki.
 —'Este pasežiko, konde, a mí me 'esfu'ele 'a servir,
 'el dī'a para la meza 'i la noġe para 'el dormir.
 Non la konose 'en 'el garbe, ni menos 'en 'el vestir.
 30 Konose 'el ġapín de 'oro: —¡A'inda alyer se lo merki!
 'Esto ke sintyyó 'el konde, la dešó 'i se 'eġó 'a fu'ir.
 —Non vos fuyygáš, 'el bu'en konde, ni vos kižeraš fu'ir.
 33 'Esto non 'es la vu'estra kulpa, sinon 'es yyo ke lo buški.

12b kavaljeros más de mil RHP.

13a giava RHP.

14a bu'en om. RHP.

15b 'i konde RHP.

19b kon sigo GSA (in repetition) / RHP.

21b mu'erir RHP.

24a 'enmedyyo RHP.

24b 'enkontró RHP.

26a, 27a pasežiko RHP.

27b amí me lo 'es fi'el 'a servir RHP.

28b 'el om. RHP.

30a konose 'en 'el ġapín RHP.

32 om. RHP.

33b sinon yyo ke lo kulpí RHP.

- Grandes bodas ayy 'en Fransyya, 'en la sala de París; (10)
 ke kazó 'el 'ižo de 'el rey kon la 'iža de Amadí.
 Bayylan damas 'i donzeas, kavayeros más de mil.
 'El que gfa la tayyfa 'es 'una dama ġentil.
 5 Mirándola 'estava 'el konde 'i akel konde de Amadí.
 —¿Ké miráš akí, 'el konde, 'i konde, ké miráš akí? (15)
 'O miravaš ala tayyfa, 'o me miravaš a mí.
 —Lyyo non miro ala tayyfa, ni menos te miro a ti.
 Miro 'a 'este lindo ku'erpo, que 'es galano 'i tan ġentil.
 10 —Si vos plazfa, 'el bu'en konde, konsigo yevéšme a mí.
 Marido 'en viaže tengo 'i lonġe 'está para venir (20)
 Dos 'ižikos ġikos tengo, ke non se lo saven dezir. (22)
 'Una 'esfu'egra vyeža tengo 'i mala 'está para morir. (21)
 'Enbružóla 'en 'un mantel de 'oro 'i de afu'era dešó 'el ġapín. (23)
 15 Ala salida dela pu'erta, 'enkontró kon Amadí.
 —¿Ké yeváš akí, 'el bu'en konde, 'i konde, ké yeváš akí? (25)
 —Yevo 'un pažežiko de 'oro, ke a'inda alyer yyo lo merki.
 —'Este pažežiko, 'el konde, ke a mí me 'esfu'ele 'a servir, (28)
 'el dfa para la meza 'i la noġe para dormir. (31)
 20 'Esto ke sintyyó 'el bu'en konde, lo dešó 'i se 'eġó a fu'ir. (32)
 —Non vos fuyygáš, 'el bu'en konde, 'i no vos kižeraš fu'ir. (33)
 'Ke no 'es la vu'estra kulpa, sinon yyo ke lo buški. (1)
 ¡Aké konde 'i akel konde 'i 'en la mar se'a su fin!
 Armó naves 'i galeas 'i para Fransyya kižo 'ir.
 25 Las armó de todo punto 'i las 'eġó dyentro 'el sangir.
 El sangir komo 'era 'estreġo, no las pu'edfa režir. (5)
 —¡Atrás, atrás, los fransezes, non le deš vergu'ensa así!
 Si 'el gran duke lo save, 'a Fransyya non mos deša 'ir,
 ni vos dan pan 'a komere, ni kon las damas dormir.
 30 Ala tornada ke atornan, mataron setenta mil, (9)
 31 aparte de ġiketikos, ke non ayy ku'enta ni fin.

Source: GRA 7.

2 repeated.

3b + setorna.

10b kon sigo.

Translations:

2A

Oh that Count, that Count, may he perish on the sea! He fitted out weapons and galleys and set out for France. He fitted them out completely and launched them upon the [river] San Gil. Since the river was narrow, he could not steer them well. (5) "Go back, go back, you Frenchmen, do not shame him so! If the Grand Duke learns of it, he'll not let you return to France. Nor will he give you bread to eat, nor let you sleep with ladies." In the counterattack, they killed seventy thousand, aside from foot soldiers, whose number is without end. (10) There are great wedding feasts in France, in the halls of Paris; for the daughter of the King has been married together with the daughter of Amadi. Ladies and maidens are dancing, and more than a thousand knights. She who was leading the dance was a graceful lady. The good Count was looking at her, that Count Amadi. (15) "What are you looking at, good Count? Count, what are you looking at here?" "Either you were looking at the dancing or you were looking at me." "I'm not looking at the dancing, and even less am I looking at you. I'm looking at your beautiful body, so graceful and fine." "If I please you, Count, take me with you. (20) My husband is on a journey; he is too far away to return. I have an old mother-in-law who is sick unto death. I have two small children who will not know how to tell him." He wrapped her in a golden mantle, but left her shoe outside. Along the way, he encountered Amadi: (25) "What are you carrying, Count? Count, what are you carrying here?" "I'm carrying a little golden page, that I bought only today." "This little page, Count, is wont to serve me, during the day at table and at night for bed." He does not recognize her in her gracefulness, and even less in her attire. (30) He recognizes the golden shoe: "Only yesterday I bought it!" When the Count heard this, he left her and started to flee. "Don't flee, good Count, do not think of fleeing. (35) This is no fault of yours, but mine, for I brought it on myself."

2B

There are great wedding feasts in France, in the halls of Paris; for the King's son has married the daughter of Amadi. Ladies and